

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Epistola I. Gregorii Papae VIII. Ad Omnes Christi Fideles. De clade Hierosolymitana. Omnes ad poenitentiam agendam admonet: & proficiscentibus ad bellum contra infideles plenariam indulgentiam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

GREGORII PAPÆ VIII. EPISTOLÆ. 13
decimoseptimo Kalendas Ianuarii pontificatus sui die 57.
Successit, inquit Vrspergensis, Urbano in sede apostolica
Gregorius octauus natione Beneuentanus. Sedit menses
duos. Hic primum literas transmisit in orbem pro libera-
tione terræ sanctæ, multa statuens de correctione mo-
rum tam in clero quam in populo, vtpote de superfluitate
vestium & choreis & aliis vanitatibus vitandis. *Hæc
Vrspergensis.*

Obitus Gre-
gorii VIII.

EPISTOLA I.
GREGORII PAPÆ VIII.
AD OMNES CHRISTI FIDELES.

De clade Hierosolymitana. Omnes ad pœnitentiam agen-
dam admonet: & proficiscentibus ad bellum contra in-
fideles plenariam indulgentiam concedit.

*Gregorius episcopus seruus seruorum Dei vniuersis Christi fidelibus
ad quos literæ istæ peruenerint salutem & apostolicam
benedictionem.*

AVDITA tremendi seueritate iudicii, quod super ter-
ram Ierusalem diuina manus exercuit, tanto su-
mus nos & fratres nostri horrore confusi, tantisque affli-
cti doloribus, vt non facile nobis occurreret quid agere
aut quid facere deberemus, nisi quod Psalmista deplo-
rat, & dicit: *Deus, venerunt gentes in hereditatem tuam: Psalm. 78.*
coinquinauerunt templum sanctum tuum: posuerunt Ierusa-
lem in pomorum custodiam: carnes sanctorum tuorum bestiis
terræ, & escas volatilibus cæli, &c. Ex occasione quip-
pe dissensionis, quæ malitia hominum ex suggestione
diaboli facta est nuper in terra, accessit Saladinus cum
multitudine armatorum ad partes illas, & occurrenti-
bus eis rege, & episcopis, & templariis, & hospitalariis,
baronibus ac militibus cum populo terræ, & Cruce do-
minica, (per quam ex memoria & fide passionis Christi,
qui pependit, & genus humanum redemit, certum sole-
bat esse tutamen, & contra Paganorum incurfus deside-
rata defensio) facta congressione inter eos, & superata
parte nostrorum, capta est Crux dominica, trucidati epi-
B iij

scopi, captus est rex, & vniuersi fere aut occisi gladio, aut hostilibus manibus deprehenfi, ita vt paucissimi per fugam dicantur elapsi. Ipsi quoque Templarii & Hospitalarii in eius oculis decollati. Superato autem exercitu, qualiter subsequenter inuaferint & rapuerint vniuersa, ita vt non nisi pauca loca remansisse dicantur, quæ in eorum non deuenerint potestatem, non credimus nostris literis explicandum. Nos autem licet cum propheta dicere habeamus: *Quis det capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo nocte ac die interfectos populi mei?* non tamen adeo deicere nos debemus, vt in diffidentiam decidamus, & credamus Deum ita populo suo iratum, vt quod communium faciente multitudine peccatorum fieri permisit iratus, non cito per misericordiam pœnitentia placatus alleuiet, & post lacrymationem & fletum exultationem inducat.

Jerem. 9.

Psal. 73.

Quisquis sane in tanta lugendi materia, si non corpore, saltem corde non luget, non tantum fidei Christianæ, quæ cum omnibus dolentibus docet esse dolendum, sed ipsius & humanitatis nostræ oblitus: cum ex ipsa periculi magnitudine ac feritate barbarica Christianorum sanguinem sitiente, ac totam suam in hac apponente virtutem, vt profanare sancta, & titulum Dei valeant auferre de terra: quod nos tacemus, discretus quisque valeat æstimare. Sane cum propheta toto prius studio laborauerunt, postmodum apostoli, & sequaces eorum, vt diuinus cultus esset in terra illa, & ad omnia climata mundi ex ea deflueret, imo, quod maximum & ineffabile est, Deus, qui voluit incarnari, per quem facta sunt vniuersa, per ineffabilem sapientiam & incomprehensibilem misericordiam suam, per infirmitatem carnis, esuriem, sitim, Crucem, & mortem, & resurrectionem, salutem nostram ibi voluit operari, iuxta quod dicitur: *Qui operatus est salutem in medio terræ:* per seipsum ad hoc dignatus est laborare, nec lingua dicere, nec sensus cogitare potest, quantum nobis & vniuerso dolendum sit populo Christiano, quod id nunc perpeffa est terra illa, quod sub veteri populo legitur pertulisse. Nos autem credere non debemus, quod ex iniustitia iudicis ferientis, sed ex iniquitate potius populi delinquentis ista prouenerunt, cum legamus, quod quando

populus conuertebatur ad Dominum, persequabatur vnus mille, & duo fugabant decem millia: imo, ipso populo quiescente, exercitum Sennacherib angelica manu consumptum. Sed & terra illa deuorauit habitatores suos, & nec diu habere quietum statum, nec transgressores legis diuinæ potuit retinere: doctrinam & exemplum tribuens illis qui ad cælestem Ierusalem intenderent, quod non possunt ad eam nisi per exercitium boni operis & per tentationes plurimas peruenire. Potuerunt autem ista timeri iam pridem, quando Arroasia, & alia terra in potestatem transit Paganorum, & fuisset bene prouisum, si populus qui remansit ad pœnitentiam rediisset, & Deum, quem præuaricatione offenderat, conuersione placasset. Nec enim subito venit ira eius, sed & ultionem differt, & tempus tribuit pœnitenti. Tandem vero, qui in misericordia iudicium non amittit, vindictam suam ad pœnam transgredientium & cautelam saluandorum exercet.

Porro nos, qui in tanta terræ illius contritione non solum peccatum habitatorum illius, sed & nostrum, & totius populi Christiani debemus attendere ac vereri, ne quod reliquum est illius terræ depereat, & in alias etiam potestas eorum desæuiat regiones; cum ex omnibus partibus inter reges & principes, ciuitates & ciuitates dissensiones audiamus & scandala, vt lugere cum propheta & dicere valeamus: *Non est veritas, non est scientia Dei in terra: os. 4. mendacium, homicidium & adulterium inundauerunt, & sanguis sanguinem tetigit.* Vnde hoc vniuersis & cogitandum imminet & agendum, vt peccata nostra castigatione voluntaria emendant, per pœnitentiam & opera pietatis conuertamur ad Dominum Deum nostrum, & in nobis primo quod male gessimus emendemus, deinde feritatem & malitiam hostium attendamus: & quod illi contra Deum tentare non timent, nos pro Deo agere nullatenus hæsitemus. Cogitate itaque, filii, qualiter in hunc mundum venistis, & qualiter exituri estis, & qualiter transeant vniuersa, & pariter transeat & vos: & pœnitendi ac bene agendi tempus, quantum spectat ad vos, cum gratiarum actione recipite, & date vestra, date post vos ipsos, quia non estis ex vobis, nec quidquam a vobis habetis, qui

nec culicem vnum potestis facere super terram. Nec dicimus, dimittite, sed præmittite in cæleste horreum quæ habetis, & deponite apud eum, apud quem arugo ea non demolitur, aut tineæ, nec fures effodiunt, & furantur; laborantes ad recuperationem terræ illius, in qua pro salute nostra Veritas de terra orta est, & sustinere pro nobis Crucis patibulum non despexit: & nolite ad lucrum vel gloriam temporalem attendere, sed voluntatem Dei, qui pro fratribus animas in seipso docuit esse ponendas; & ei vestras commendate diuitias, quas siue volentes, siue nolentes, nescitis tandem quibus heredibus sitis relicturi. Non est equidem nouum, quod terra illa iudicio diuino percutitur; sed nec insolitum, vt flagellata & castigata misericordiam consequatur. Poterit Dominus quidem sola eam voluntate seruare: sed non habemus ei dicere cur ita fecerit. Voluit enim forsitan experiri, & in notitiam ducere aliorum, si quis sit intelligens aut requirens Deum, qui oblatum sibi poenitentia tempus hilariter amplectatur, & animam ponendo pro fratribus consummetur in breui, & compleat tempora multa. Attendite qualiter Machabæi zelo diuinæ legis accensi pro fratribus liberandis extrema quæque pericula sunt experti, & non solum substantias, sed & personas pro fratrum docuerint salute ponendas, exhortantes seipsos atque dicentes: *Accingimini, & estote filii potentes, quoniam melius est nobis mori in bello, quam videre mala gentis nostræ & sanctorum.* Et quidem illi sub vna constituti lege fuerunt, vos per incarnationem Domini nostri Iesu Christi ad lucem veritatis adducti, & multis exemplis instructi sanctorum sine trepidatione aliqua faciatis, & non timeatis dare terrena & pauca, & breuiter duratura, quibus illa bona promissa sunt, & reposita, quæ nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt, de quibus dicit Apostolus: *Quod non sunt condignæ passiones huius temporis ad futuram gloriam quæ reuelabitur in nobis.*

Eis autem qui corde contrito & humiliato spiritu itineris huius laborem assumpserint, & in poenitentia peccatorum & fide recta decesserint, plenam suorum criminum indulgentiam, & vitam pollicemur æternam. Siue autem superuixerint, siue mortui fuerint, de omnibus pec-

pec-

1. Mach. 3.

Rom. 8.

peccatis suis, de quibus rectam confessionem fecerint, impositæ satisfactionis relaxationem de omnipotentis Dei misericordia, & apostolorum Petri & Pauli auctoritate & nostra se nouerint habituros. Bona quoque ipsorum, ex quo crucem acceperint, cum suis familiis sub sanctæ Romanæ ecclesiæ, nec non & archiepiscoporum, & episcoporum, & aliorum prælatorum ecclesiæ Dei protectione consistant, & nullam de his quæ in susceptione crucis quiete possederunt, donec de ipsorum reditu vel obitu certissime cognoscatur, sustineant quæstionem, sed bona eorum integra interim maneant & quieta: ad dandas quoque vsuras, si tenentur alicui, non cogantur. Nec eant in vestibus preciosis, & cum canibus, siue auibus, aut aliis quæ ostentationi potius & lasciuiæ, quam necessariis videantur vsibus deseruire, sed in modesto apparatu, & habitu, in quo pœnitentiam potius agere quam inanem affectare gloriam videantur. Datum * Ferrariæ quarto Kalendas Nouembris, indictione † sexta.

* Apud
Nouem-
berm
habetur.
Datum
Ferrariæ.

† inchoata
videlicet.

EPISTOLA II.

GREGORII PAPÆ VIII.

AD OMNES FIDELES.

De ieiunio seruando ad placandum Deum offensum.

*Gregorius episcopus seruus seruorum Dei vniuersis Christi fidelibus, ad quos literæ istæ peruenerint, salutem
& apostolicam benedictionem.*

NVNQVAM melius superni Iudicis ira pacatur, quam cum ex mandato ipsius carnalia in nobis desideria extinguuntur. Proinde quia Hierosolymitanæ terræ discrimen, quod irruentibus Sarracenis nuper euenit, ex peccato maxime habitatorum terræ, & totius populi Christiani accidisse non dubitamus, nos de fratrum nostrorum communi consilio, multis episcopis approbantibus, statuimus vt omnes vsque ad quinquennium, saltem per omnes sextas ferias, in cibo quadragesimali ieiuent; & Missa, vbi cantanda fuerit, ad Nonam canteatur: quod ab aduentu Domini vsque ad natale Domini statuimus obseruandum: feria vero quarta & sabba-

Concil. Tom. 28.

C